

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanke plačuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se ostanke enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vogove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

Na adresu preuzvišenega tirana.

Iz Hrvatske, 3. junija.

I.

Po celi deželi vre in kipi, in vsi znaki kažejo, da tako dolgo ne bo miru, dokler se ne odstrani vzrok in povod nemirom, dokler se ne odstrani uteleseno brezzakonstvo in nasilstvo, dokler ne izgine personifikacija tiranstva in mračnjastva. Narodno gibanje na Hrvatskem zadobiva vse večje dimenzije in vse bolj se spoznavajo njegova važnost. Oglejmo si to močno gibanje na Hrvatskem s čisto socialne strani.

Sedanji vek ima nalogo, da utrdi ljudstvo v naprednih idejah, katerim so prejšnja decenija postavljala vsakovrstne ograje s strašnimi napisi: verovanje, avtoriteta, konsekvencnost, kar končno ne pomeni ničesar drugčega, kakor popolno duševno robstvo. Doba napredka je pri ljudeh prouzročila nezadovoljnost, in nezadovoljnost je začetek dela. Duševna nezadovoljnost sili poedince, da izraža svoje misli in da potem smelo, kakor udarja val ob morskost skalovje, ruši in razdeva, kar je staro in slabo, ker na mesto tega stvarja nekaj novega, čvrstega in dobrega. To je svobodni duh, ki se sedaj še marsikomu zdi kakor kako strašilo!

Pri vsakem socialnem gibanju moramo imeti pred očmi kakor pravi Sombart, troje stvari, a te so: izhodišče t. j. nezadovoljstvo z obstoječimi socialnimi razmerami; nosilce gibanja t. j. nezadovoljnost socialnih mas; cilj t. j. ideal bodočega socialnega društva.

Ako se vprašamo, kakšne so socialne razmere na Hrvatskem, ne morem najti drugčega odgovora, kakor da rečemo: strašne so, grozne so!

Da ne bomo navajali drugih izgledov, omeniti hočemo samo nekaj: Ni dvomov, da so najvažnejši nosilci napredka časopisje in shodi. A prav to je na Hrvatskem tako uteseno, kakor morda ne v zadnjem kotičku sveta, kjer žive ljudje in

izhajajo časopisi. Hrvatski časopisi s nedolžno belino svojih razpredelkov kažejo jasno, kdo je na bankem stolu, kdo kroji usodo celega naroda. Treba je samo pogledati uradni list madjarske vlade in zasledovati one oddelke, kjer se naznanjajo zaplembe opozicijskih listov in sodba je narejena. Kaj naj šele rečemo o shodih. Ako se že vsled kakega čudeža dopusti pojedini korporaciji ali prebivalstvu kakega kraja kak sestanek, vendar mora vsak udeležnik biti pripravljen, da ga izroče državnemu pravdnistvu, češ, da je izrazil kako svobodnejšo misel. Če jo je res izrazil, ali morda sploh ne, o tem odločajo zopet drugi.

Po stopnji socialnega razvoja se da primeroma prav točno določiti materialno stanje poedinega naroda. O tem ni dvomov, da socialni razvoj dosti znatno vpliva na materialni napredek, a tudi to je dognano, da je prvi dosti bolj odvisen od drugega, kakor drugi od prvega.

Materialno stanje na Hrvatskem je skrajno neugodno. Dokaz tega je silno število ljudstva, ki se dan na dan izseljuje v Ameriko. Vzrok temu nepovoljnemu materialnemu stanju iskati je v vladajočem sistemu, ki mirne duše pušča tolike milijone čisto hrvatskega denarja, da pod pretvezo »skupnih zadev« izginja v tuje roke, a nima toliko poguma, da odločno zahteva ono, kar je po najjasnejših določbah nagodbe hrvatsko. Tekom tet 20 let sistema Khuenove vlade so bili razmetani silni milijoni, ki se nikdar nazaj ne dobe in s katerimi bi se bilo moglo narediti Hrvatsko močno in čvrsto ter napredno na ekonomičnem, na kulturnem in sploh na socialnem polju. S tolikimi milijoni, ki so jih vzeli Madjari na ponudbo madjarske klike, moglo se je na Hrvatskem dosti storiti, kar bi bilo utrdilo narod in ne bi bilo treba, da ta narod počasi umira, lačen kruha in — napredka. Ban Khuen se je ves čas svojega vladanja trudil samo za to, da ugodi

prekodravskim megalomanskim bratom, da napolni žepe njim in svojim ljudem, a nikdar se ni spomnil, da kaj stori, da bi se neuki narod navzel znanja in napredka. To je seveda razumljivo. Kajpak da mora nasprotovati napredku naroda oni, ki hoče ta narod uničiti, ki mu pripravlja sužnost za vse čase. A da je to življenjski smoter Khuenov, o tem nihče več ne dvomi. S Khuenom smo na čistem.

Avstrija in Italija.

Protiavstrijske demonstracije nočejo v Italiji ponehati, temu se še stopnujejo. Zavzele so značaj, ki bi moral dati resno misliti italijanski, pa tudi — avstrijski vladi.

Italijansko časopisje vidi v demonstracijah le »izraz patriotičnega ogorčenja proti avstrijskemu barbarstvu«. Milanski »Secolo« piše, naj mladina le izpusti svojo sveto jezo, naj pa se ne zaleti predaleč, kajti Italija se noče odpovedati Trstu in Tridentu in tudi ne vojne izzvati. Da se z vplivnih mest ne priporoča in direktno ne podpirajo demonstracije, ne godi se zaradi politične treznosti, temu iz ozirov za lastne koristi. Produktivnim in industrijalnim krogom, ki so vezani skoraj le edino na avstrijski izvoz, so demonstracije mučne. Vkljub temu so n. pr. v Bariju, kjer je središče apulskega gospodarstva, ki je odvisno le od avstrijskih trgovšč, povzročili protiavstrijske demonstracije profesorji in dijaki trgovske šole, a predsednik gospodarske družbe se je postavil za voditelja demonstracij. To pač ne kaže posebne politične razsodnosti.

V Italiji ni nič lažjega, kakor vprizoriti splošne demonstracije proti Avstriji. Saj se že otrokom v šolah vceplja sovraštvo do naše države. O tem se lahko vsakdo prepriča, ako pogleda le v italijanska šolska berila. Potem pa tudi vlada sama ne prikriva pred ljudstvom svoje pritažene mržnje proti Avstriji. Tako je n. pr. vlada prepovedala obhajati obletnico

neke italijanske zmage nad Francozi pri Barletti, dočim se je obletnica bitke z Avstrijo pri Ferrari slavila ostentativno ter je celo minister nastopil kot govornik.

O ministru Prinettiju je splošno znano, da je pri vsaki priliki pospeševal irredento na Primorskem. Sedaj, ko je začelo njegovo seme poganjati, se mož menda kesa, ker je nedavno rekel nekemu zaupniku: »Pravijo, da sem jaz poslabšal razmere z Avstrijo; to je popolnoma napačno. Ne jaz, temuč Zanardelli jih je poslabšal, ki je to in ono poslal v Trst.« — Tako se ti italijanski poštenjaki medsebojno denuncirajo, kdo je več storil za irredento na Primorskem. Toda ravno tako je znano, da je ravno Prinetti potrjeval ljudstvo v napačnem mnenju, da se morajo narodnostna vprašanja avstrijskih Italijanov rešiti v italijanskem parlamentu. V avstrijskem parlamentu noče vlada poslušati niti pritožb o hrvaških zadevah, dočim se v italijanskem parlamentu brez zadržka in ob demonstriranju galerije kritikujejo avstrijske interne zadeve.

Na Dunaju so vsled teh demonstracij mučno zadeti ter si jih ne vedo razlagati. Ako bi se bila dunajska vlada brigala za neprestane pritožbe primorskih Slovencev in Hrvatov, bi se danes ne čudila nad dogodki v Italiji. Toda Avstrija je zasledovala v Rimu vedno le cerkveno-politična, nikoli pa ne državno-politična vprašanja. O italijanskem irredentizmu se je vedno trdilo, da je mrtev strah, sedaj pa ta pošast vstaja in se plazi čez črno-rumene meje.

Narodna vojska.

Dokler so samo Košutovci na Ogrskem zahtevali gojitev narodnega duha in separatizma v armadi, ni se nihče v Avstriji resno oziral na take zahteve, ker so pač izraz madjarskega šovinizma in sovraštva do skupnosti z avstrijsko vojsko. Sedaj pa se je oglašilski poslanec grof Julij Andrassy,

vodja ogrskih konzervativcev, ki zahteva, naj sicer ostane vse pri dosedanji uredbi in skupni vojski, naj ostane tudi pri enotnem nemškem službenem jeziku, da pa se naj vendarle zraven tudi goje narodnostna čustva in pieteta za narodno zgodovino. Z drugimi besedami je hotel grof reči, naj se krepki madjarski narodni duh v ogrski armadi. Vsled tega so se oglašili tudi češki politiki ter istotako zahtevajo narodno vpoštevanje pri čeških polkih, posebno glede dislokacije armade. Češki polki na Češko, tuji ven! S tem pa bi nastala dalekosežna zmešnjava. Kateri narodni duh in katera zgodovina bi se naj gojila v armadi? Ako se hoče pri hrvaškem vojakcu gojiti narodni duh in zgodovinska pieteta, staviti se mu mora v prvi vrsti za vzgled bana Jelačića, ki je šel na vojsko nele za svojega cesarja in kralja, temuč tudi za svobodo svojega naroda. Madjarski častnik pa bo pripovedoval svojim vojakom, da je bil Jelačić puntar in izdajalec, ki je z mečem v roki pobijal boj madjarskega naroda za svojo svobodo. Doseglo bi se tedaj le, da bi se tudi v skupno armado zanesel duh prepira in razdvoja. Dokler ne bo zavladalo v marširski prepričanje, da je le v priznanju svobode enemu narodu jamstvo za svobodo drugemu, pač ne kaže v armado zanašati takih reform.

Politične vesti.

— Za kvalifikacijo sodnih uradnikov. Justično ministristvo je izdalo odredbo, vsled katere se ustanove stalne kvalifikacijske komisije pri sodnih dvorih I. in II. instance. Komisije se sestavijo iz članov senata in prestopnikov okrajnih sodišč. Te komisije oddajo svoje mnenje o sposobnostih sodnih in državnopravdniskih uradnikov meseca junija vsakega leta.

— Državni železniški svet je izvolil tri stalne odseke za dobo 1903 do 1905 ter specialni odsek za revizijo mednarodnega tovornega tarifa. Potem se je začela meritorna razprava.

LISTEK.

Kako se je sklenila zaveza ciganov.

(Iz cikla: Henry Murger: Scènes de la vie de Bohème.)

(Dalje.)

Njegova usta so bila, kakor da bi bila zasnovana od kakega učenca elementarnih šol, katerega se je po potrebnem še sunilo v roko. Zamorski odebelele ustnice so kazale zobe, ki bi delali čast kakemu lovskemu psu, in gube dvojne brade so počivale na beli ovratnici, katere en konec je grozil nataktni zvezde, med tem ko je drugi očitno se hotel zavrtati v zemljo. Njegovi svetli lasje so vrel v pravcati velotokih izpod obnošenega mehkega klobuka, katerega krajci so bili čudovito široki. Nosil je orehovo rujav paletot z velikim ovratnikom, čegar do nitij oguljeno suknjo je bilo surovo. — Iz široko zijočih žepov tega paletota so gledali svežnji papirja in brošure. Ni se brigal za pozornost, katere predmet je bil, ter je jedel eno porcijo kislega zelja s pri-

datkom ter dajal od časa do časa glasna znamenja zadovoljnosti od sebe. Med jedjo je neprestano čital iz neke knjižure, ki je bila pred njim odprta ter zapisal semintja s svinčnikom, katerega je imel zatak-njenega za ušesi, kako opombo na rob knjige.

»Hola!« je zaklical Schaunard ter potrkal z nožem ob kozarec, »kje pa ostaja moj fricassie?«

»Gospod«, je odvrnila strežajka, ki je ravno stopila v bosquette s skledo v rokah, »obžalujem, toda fricassieja ni več. Ta je zadnja porcija in to je naročil gospod tukaj.«

Pri tem je postavila skledo pred moža s knjigami.

»Prokleta!« je vzkliknil Schaunard.

V tem »Prokleta!« je bilo toliko bridkosti, toliko boli prevarane nade, da je ganilo moža s knjigami. Porinil je v stran kup knjig, ki ga je ločil od Schaunarda, in je, med tem ko je proti svojemu vis-a-vis porinil skledo bližje, rekel z najblažjimi glasovi, katerih je bil zmožen njegov glas!

»Vas-li smem prositi, gospod, da delite z mano to jed?«

»O, ne bi vas rad oropal«, je odvrnil Schaunard.

»Oropal me boste le vesolja, izkazati vam uslugo.«

»O, če tako mislite...« in Schaunard je porinil svoj krožnik tja.

»Dovolite mi, da vam ne ponudim glave«, je rekel neznanec.

»O, tega ne bom trpel, gospod«, je vzkliknil Schaunard.

Ko je pa svoj krožnik k sebi potegnil, je opazil, da je tujec naložil ravno oni del, katerega je hotel po svojem zatrevanju sam zase obdržati.

»Oho!« je godrnjal Schaunard, »se-li hoče ta s svojo vpludnostjo iz mene norčevati?«

»Glava«, je rekel neznanec, »je pri človeku pač najplemenitejši del telesa, pri domačem zajcu pa ravno najslabši. Radi tega je tudi mnogo ljudi, ki je absolutno ne morejo trpeti. Pri meni pa je ravno obratno: jaz jo naravnost obožujem.«

»Potem vas zelo obžalujem, da ste se radi mene oropali«, je odgovoril Schaunard.

»Kako?... Oprostite, toda jaz sem vendar glavo sebi pridržal.

Imel sem celo čast vam opomniti!« — — —

»Dovolite«, je prekinil Schaunard tujca ter mu molil krožnik pod nos, »kaj pa je to?«

»Pravični Bog!« je zavpil neznanec. »Kaj vidim?! Še ena glava! Kunec je bicefalon!«

»Bicefalon...« je jecljal Schaunard. »... falon. Beseda je grška. Sicer pa navaja gospod de Buffon, ki je imel navado vedno manšete nositi, primere za to posebnost. No, pri moji veri, ni mi ravno žal, da sem povžil neko posebnost narave.«

Vsled tega dogodka se je pogovor definitivno začel. Schaunard, ki za svojim miznim sosedom ni hotel zaostajati glede olike, je naročil novo steklenico. Mož s knjigami je pustil priti drugo. Schaunard je dal prinesiti salato, mož s knjigami je naročil poobede. Ob osmi uri zvečer je stalo na mizi šest izpraznjenih steklenic. Obilni zavžitek rudečega vina ju je naredil odkritosrčna, ter podala sta drug drugemu obris svojih življenjepisov, tako da sta se sedaj že poznala, kakor da bi skupaj vzrastla. Ko je mož s knjigami zvedel

Schaunardov životopis je temu ob enem povedal, da se imenuje Gustav Colline, je po poklicu filozof ter se živi od tega, da podučuje matematiko, šolastiko, botaniko in še več drugih znanosti na »-ika«.

Ono malo denarja, kar si je Colline na ta način s poučevanjem zaslužil, je naložil v starih knjigah. Njegov orehorujav paletot je bil jako dobro znan vsem starinarjem knjig na nabrežju od Pont de la Concorde notri do Pont Saint-Michel. Kaj je počel z vsemi temi knjigami, katerih število je bilo tako veliko, da človeško življenje ne bi zadostovalo, ako bi jih hotel prebrati, ni vedel nihče in on sam morebiti najmanj. Toda ta čudovita manija je polagoma navzela silovitost strasti, in ako je prišel kedaj zvečer domov, ne da bi prinesel seboj domov kake nove knjige, je posnemal izrek Tita ter rekel: »Dan sem zgubil«. Njegovo prikupljivo obnašanje, njegov način izraževanja, ki je mogel veljati kot antologija vseh možnih načinov sloga, in grozoviti dovtipi, ki jih je navadno vpletal v svoj govor, vse to je zapeljalo Schaunarda, ki je radi tega svojega novega prijatelja

— Mladočeski izvršilni odbor je imel včeraj zaupno sejo. Poslanecem so se prepustile proste roke pri vsakem postopanju v parlamentu, ravno tako tudi pri budgetnem provizoriju.

— Ex lex na Moravskem. Koncem tega meseca poteče budgetni provizorij in dežela ne bo mogla več pobirati deželni davkov. Vsled tega se vrše med vlado in deželnim odborom pogajanja, da se deželni zbor skliče še takom meseca junija, da dovoli budget do konca leta.

— Podržavljenje severne železnice. Mad vlado in poljskim klubom se je dosegel kompromis, vsled katerega se severna železnica podržavi najpozneje s 1. junijem 1906.

— Denuncirani škofje. Avstrijski poslanik grof Szechenyi je izročil kardinalu Rampolli noto ogrske vlade, v kateri se dolži hrvaško duhovščino, posebno škofe Strossmayerja, Posilovića in Stadlerja, da indirektno vplivajo na hrvaške nemire. Papež je poklical nadškofa Posilovića v Rim. Posilović je izjavil papežu, da so vzroki nemirov v pomanjkljivi politični in administrativni vladi. Odstop bana bi bil edino sredstvo, da nastopi mir. Papež je izrekel mnenje, da bi bila liberalna vlada na Hrvaškem v stanu duhove pomiriti.

— Ogrski državni zbor je nadaljeval včeraj razpravo o ex lex. Prvotna radikalnost se ohlaja in vlada se tolaži, da bo imela kmalu večino.

— Nemški cesar na Dunaju. Meseca septembra letos pride nemški cesar na lov na Ogrsko ter obišče pri tej priliki tudi cesarja na Dunaju, katerega že ni videl šest let.

— Protiaustrijski nemiri v Italiji se ponavljajo. Včeraj je bilo v Florenci 20 oseb pri nemirih aretiranih. Tudi v Neapolju so se razlegali protiaustrijski kliči.

— Dogodki na Balkanu. V Solunju so izpustili 400 zaprtih Bolgarov. Novi vali v Skutari, Haidar paša, je dal zapreti arnavskega poglavarja Ibrahim-bega, ki je bil strah kristijanov. Opozicija Albancev proti reformam pojea.

— Vstaja v Maroku. Marokanci se pripravljajo, da začnejo na alžirsko-marokanski meji »sveto vojno« proti Francozom. Francozi v naglici pomnožujejo svoje posadke ter utrjujejo postojanke na meji.

Dopisi.

— Iz St. Jerneja. Naše gasilno društvo spalo je dosedaj spanje pravičnega, komaj da je še živelo. Le ob kaki priliki, n. pr. procesiji ali pogrebu imenitnega občana, se je pokazalo na dan v parad. O kaki vaji, bodisi redovni ali z gasilnim orodjem, je bilo le malokdaj kaj slišati. Letos je bil voljen povsem nov odbor. S pristopom novih, agilnejših

na mestu prosil dovoljenja, da sme njegovo ime vpisati v famozni imenik, o katerem smo že govorili.

Proti deveti uri sta slednjič zapustila »Mati Cadet«, obadva precej natrkana, obnašajoč se kakor ljudje, ki so imeli intimne pogovore z vinsko steklenico.

Colline je povabil Schaunarda na kavo, in ta je vabilo sprejel pod pogojem, da pridejo likerji na njegov račun. Na to sta stopila v neko kavarno v Rue-Saint-Germain-l'Auxerrois, ki je imela na napisni tabli Momusa, hoga iger in smeja.

V trenutku, ko sta vstopila, se je ravno vnel zelo živahen pogovor med dvema stalnima gostoma lokala. Eden izmed njiju je bil mlad mož, čegar obraz se je skoro popolnoma skrival za močno večbarveno brado. Kakor antiteza k tej obilici pogozdenja brade je bila njegova glava popolnoma gola, kakor kolenica, in redke vrste las, katerih število bi se zelo lahko, ako bi bilo treba, zvedelo potom štetja, so se zaman trudile, da zakrijejo to nagoto. Obleden je bil v črno, na komolecu oguljeno suknjo, ki je pokazala pod ramo dve zračni luknji, kadar je vzdignil roki. Njegove hlače bi za

moči se je pa začelo tudi društvo povzdigovati. Novi odbor, na čelu mu gg. J. Hudoklin in Vinc. Pirnat — zadnjeimenovani bivši večletni član ljubljanskega gasilnega društva — sta se zavzela, da povzdigneta društvo na modernejšo in širšo podlago. Treba je bilo gasilno orodje popraviti in nove cevi nabaviti, potem moštvo izvežbati in pripraviti za slučaj nesreče. Oboje se je imenovanima vrlo dobro posrečilo. Društvo šteje danes 42 izvršujočih članov; povsem mladi in vrli fantje, ki bodo gotovo kos svoji človekoljubni nalogi v slučaju požara. Za povzdigo društvenega življenja je treba semintja prirediti kako veselico. Tako veselico priredilo je tukajšnje gasilno društvo na binkoštno nedeljo v prijaznem gozdiču g. Tavčarja tik St. Jerneja. Ta veselica se je prav dobro obnesla. Društveni odbor se ni zbal mnogih skrbi, sitnosti in stroškov, da priredi kaj dobrega in zabavnega. Sosedna gasilna društva iz Rudolfovega, Mokronoga, Škocijana in Leskovca so bila prav častno zastopana. Poleg priprave ljudstva je bilo tudi obilo gospode iz imenovanih krajev in Kostanjevice navzoče. Kostanjeviška godba je neumorno svirala vesele komade. Tudi nekaj govornikov je nastopilo. Eden nas je celo navduševal za brate Hrvate, ki bijejo ono stran Gorjancev obupen boj za obstanek milega naroda. — Zvečer so bili prižgani lampijončki, zažigal se je umetni ogenj ter spuščale rakete v zrak. — Naj bi enake veselice priredili tudi sosedni kraji in društva, ker s tem se povzdiguje enokupnost, sloga in vzajemnost med bratskimi društvi, krepki njih ugled in samostanost. Zatorej bratski: »Na pomoč!«

Z Razdrtega. V št. 122 »Slovenskega Naroda« je bilo citati, da je prišlo gasilno društvo iz Hruševja gasit v Mali Otok pri Postojni. Resnici na ljubo se mora povedati, da formalno sploh ni gasilnega društva v Hruševju, pač pa da imajo tam brigadno. Pristaviti je, da je bilo gasilno društvo z Razdrtega tudi prihitelo, in sicer pred brigadno iz Hruševja v Mali Otok gasit. Ker je pa bilo že pogašeno, ni bilo treba več pomoči gasilnega društva z Razdrtega. Toliko v pojasnilo.

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Cerkveno naziranje v pravosodju srednjega veka je posebno dobro spoznati iz predpogovov za kaznovost kacega dejanja in iz zakonitih razlogov za dejansko kaznovanje različnih zločinov. Pod vplivom kanoničnega prava ni objektivni uspeh kacega dejanja dal temu dejanju značaj zločina, nego je bil odločilen namen. Dokler s kakim dejanjem ni bil združen zločinski namen, dotlej to dejanje sploh ni bilo hudodelstvo, četudi se uspeh tega dejanja ni čisto nič razločeval od uspeha

silo istotako lahko veljale za črne, njegovi čevlji pa, ki pač nikdar niso bili novi, so bili, kakor da bi že večkrat na nogah večnega žida naredili potovanje okoli zemlje.

Schaunard je opazil, da sta se njegov prijatelj Colline in mladi mož z brado pozdravila.

»Poznate vi tega gospoda?« je vprašal filozofa.

»Nikakor ne«, je odgovoril ta. »Najdem ga včasih v knjižnici. Po mojem mnenju je pisatelj.«

»Njegova obleka je pač po tem«, je opomnil Schaunard.

Oseba, s katero je mladi mož z brado debatiral, je bila oseba kakih štirideset let, ki je morala, kakor je kazala njegova debela glava, ki je sedela neposredno med obema ramama, brez dvoma nekega lepega dne umreti za kapjo. Njegovemu nizkemu, z malo črno čepico pokritemu čelu je bil vtisnjen državni pečat neumnosti. Nazival se je gospod Mouton, in je bil uradnik pri mairiji četrtega okraja, kjer je vodil zapisnike umrlih.

»Gospod Rudolf«, je vpil s pravcatim glasom kastratov ter vlekel mladega moža za gumb njegove suknje — »najli vam povem svoje

z zločinskimi namenom storjenega dejanja. Srednjeveško kazensko pravo je sodilo uravni značaj kacega dejanja zgolj po notranjem mišljenju storilčevem. V tem oziru je šlo srednjeveško pravosodje take daleč, da je namen, storiti kak zločin, kaznovalo ravno tako, kakor storjeni zločin. Kdor — tako uči kanonično pravo s Kristusovimi besedami — kako ženo le pogleda s poželenjem, ta je v svojem sreču že prelomil zakon; kdor nekaj potrdi s prisego, kar sam smatra kot neresnico, je krivoprišežnik, če tudi je to, kar je s prisego potrdil, resnično.

Na drugi strani je kazenska pravda srednjega veka vsacega popolnoma oprostila, kdor je koga na telesu ali na premoženju oškodoval, če pri tem ni imel hudobnega namena. Kdor je n. pr. slučajno koga ubil, ni bil kaznovan. Tudi je bil prost vsake kazni, kdor je bil prisiljen, storiti kako kaznivo dejanje. Kdor je v zmoti storil kako kaznivo dejanje, je bil tudi oproščen ali vsaj le jako milo kaznovan. Isto tako so se jako milo kaznovala dejanja, ki so bila storjena v pijanosti. »Moder sodnik ne bo kaznoval hudodelstev, ki so bila storjena v pijanosti...« pravi kanonično pravo. Tudi če je kdo kaznuje svojega podložnika šel predaleč in ga, a ne namenoma ubil, naj bi — kakor določa kanonično pravo — našel milost, češ, da gleda ta na voljo in ne na učinek. Kanonično pravo vsled tega ni poznalo mej storjenim hudodelstvom in med poskusom tistega razločka, kakor dandanašnji kazenski zakoni.

Vsa hudodelstva so bila v prvi vrsti kazniva zaradi tega, ker so nasprotovala božjim zapovedim. V hudodelstvu se ni videlo žaljenje države, žaljenje pravice, žaljenje skupnih interesov vseh državljanov, nego le žaljenje Boga in zato je bilo hudodelstvo kot greh predmet kazenskega zakonodajstva srednjega veka. Ta kazensko-pravna teorija je najpopolnejše razvita v kanoničnem pravu in posvetno zakonodajstvo se je ravnalo po tej teoriji. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 2 junija.

— **Shod slovanskih časnika** se je vršil minule binkoštno praznike v Plznu. Važni dogodki, shod v Celju, zborovanje »Zavez« v Brežicah in dogodki na Hrvatskem so nam vzeli toliko prostora, da shodu v Plznu nismo mogli posvetiti zaslužene pozornosti. Iz čeških listov posnemamo, da je na tem shodu med drugimi govoril tudi g. Jaromir Hruby, ki je v svojem govoru se dotaknil tudi slovenskih razmer. Dejal je, da so na Koroškem Slovenci vsled strankarskih bojev izgubili razen enega vse mandate za deželni zbor in da so na Štajerskem le s težavo ohranili svojo posest. Gospod Hruby je očitvidno v veliki zmoti. Na Koroškem sploh ni bilo nikakega strankarstva med Slovenci in ga tudi danes ni. Pri volitvah ni od slovenske strani nihče niti najmanjše ovire delal postavljenim kandidatom, a če sta dva propadla, je krivo vodstvo, so krivi kandidatje in je kriva

mnenje? Vsi častniki niso vredni počenega groša! Glejte, supozicija: jaz sem družinski oče, ali ne? ... Dobro! ... Jaz zahajam vsak večer sem v kavarno, da igram partijo domino. Pazite dobro!«

»Dalje, dalje!« je rekel Rudolf.

»No tedaj«, je nadaljeval Mouton, ter skandiral vsako svojih fraz z udarcem pesti, da so kozarci in steklenice žvenketale na mizi, »jaz sežem po časnikihi ... Dobro! ... Kaj vidim? Eden pravi belo, drugi črno, eden hot in eden hi ... Kaj imam od tega? Glejte, jaz sem dober družinski oče, ki zahaja v kavarno, da«. — — —

»Igra svojo partijo domino«, je segel v besedo Rudolf.

»Popolnoma res — vsak večer«, je nadaljeval gospod Mouton, »tedaj supozicija: vi razurnete«. — — —

»Gotovo!« je odvrnil Rudolf.

»Dobro; jaz čitam članek, čegar vsebina se ne zлага z mojimi nazori. To me vznemiri, in jaz se jezim, kajti glejte, gospod Rudolf, vsi časniki so lažnjivi! Da, lažnjivi!« je kričal v najvišjih tonih svojega nenaravnega glasu, »in časnika so banditje in lažnjivi!«

(Dalje prih.)

nedelavnost voditeljev. O kakem strankarstvu pa ne more biti govora. Na Štajerskem se je pojavilo strankarstvo le v enem okraju, kjer so klerikalci rušili disciplino in hoteli utihotapiti Korošca, pa so z njim propadli. Drugod se strankarstvo pri volitvah ni pojavilo, zmagali pa so slovenski kandidatje s tako večino, da pač ne gre govoriti, da so le s težavo ohranili svojo posest.

— **Protestni shod v Celju**, ki se je vršil binkoštni ponedeljek, je spodnještajerske nemškutarje grozno raztogotil. Najprej so se trudili na vse načine, da bi shod preprečili. Zahtevali so po vseh listih, da se mora shod prepovedati, celo grozili so z izgredi, samo da bi dosegli svoj namen. Sedaj, ko se jim to ni posrečilo, ko se je shod sijajno in impozantno izvršil, sedaj pa se trudijo na vse načine, da bi ta velikanski shod predstavili kot brezpomembno, kot ponesrečeno manifestacijo. Slovenci se temu bedastemu prizadevanju samo smejejo. Vlada ima v rokah u r a d n o poročilo o tem shodu in ve, da je 4 do 5000 slovenskih mož na tem sijajnem shodu pokazalo svojo solidarnost s hrvatskim narodom. Kaj pišejo nemški listi, je nam pač vse eno, saj resnice ne bodo pisali. Ko bi šlo po nemških listih, bi že davno ne bilo nobenega Slovenca več na svetu, a Slovenci vzlic vsemu pisarjenju nemških listov še živimo in se vedno krepkeje gibljemo ter gojimo trdno upanje, da bo končno vendarle zmaga naša.

— **V Škofji vasi pri Celju** so se vršile zadnje dni meseca maja občinske volitve. Ta občina je bila dolgo let v nemškutarskih rokah in kakor se kaže, so tudi sedaj nemškutarji dobili večino. V tretjem razredu so zmagali Slovenci, v prvem in v drugem pa nemškutarji. Vsled tega kar nore nemškutarski listi, »Deutsche Wacht« pa je hitela pokazati kakšna je »die deutsche Volksseele«, hitela je namreč denuncirati revnega dijaka iz IV. gimnazijskega razreda Novačana, češ, da je agitiral. Da agitacija ubožnega dijaka iz IV. gimnazije ne more imeti vpliva, za to se gentlemani okrog rečenega lista niso zmenili. »Deutsche Wacht« hoče temu dijaku odjesti štipendijo — kakor izrečno priznava — in zato ga je denuncirala. To je prava nemška podlost.

— **Iz Mokronoga** se nam poroča, da nameravajo ondodni posestniki, obrtniki, rokodelci in kmetovalci sklicati javen shod, na katerem se bode razgovarjalo in protestiralo proti ogromnim davkom, katere nalaga od leta do leta davčna komisija v Krškem. Shoda, ki se bode vršil v Mokronogu, se udeležijo St. Rupert, Tržiče, Trebelno, Mokronog, Šmarjeta in Skočjan. Kakor se čuje iz prav zanesljivega vira, se je letos obdavčilo z dohodninskimi davkom osebe, ki nimajo toliko dohodkov da bi sploh spadali v vrsto obdavčenih. Več davkoplačevalcev.

— **Protestni shod v Nabrežini.** Slovenski nabrežinski delavci sklicujejo na nedeljo dne 7. t. m. ob 4. uri, pop. na dvoršče gosp. Ignacija Tonceta protestni shod proti madžaronskemu tiranstvu na Hrvatskem. Vsak zavedni Slovenec naj si šteje v sveto dolžnost, udeležiti se te manifestacije za bratski narod hrvatski.

— **Promocija.** Gosp. Rudolf Andrejka plemeniti z Livnograda, c. kr. konceptni praktikant pri dež. vladi v Ljubljani, bo jutri dne 5. junija 1903 popoldne v slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča promoviran doktorjem prava.

— **Ljubljanski Sokol** »opozarja, da se vsakdo, ki hoče 14. t. m. s posebnim vlakom v Postojino, takoj zglozi v Šešarkovi trafiki. Čas odhoda in prihoda posebnega vlaka se danes še ne more objaviti, ker odbor sam še ni o tem obveščen od ravnateljstva južne železnice. Skoro gotovo pa je, da bode odhod jutraj ob osmih, kateri čas je onim, ki pridejo z gorenjskim in kamniškim vlakom, posebno ugoden.

— **Hrvatska tragedinja gospa Matilda Teodorovičeva** bo hodeč po slovenskih mestih s svojim sinom Ljudevitom, bivala še

tri mesece v naših pokrajinah. Po polnoma iz lastnega nagiba je »Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« odmerila četrtino čistega dohodka od vsakega deklamatorskega večera. In res nam je vročila iz Ljubljane — kjer je deklamovala 23. majnika — 20 K; iz Kranja 6 K ter iz Loke 17 K. Udeležba je bila semtertje tako mala, da smo se — odkrito povemo — bratili sprejeti odmenjenega si daru. Če je pa tragedinja bratskega naroda tako vedydušna, bodite rojaki — prosimo Vas — vedydušni tudi V tako, da številneje posecate njena sinova na vrhuncu umetnosti stoječe deklamovanja.

— **Slovensko trgovsko društvo »Merkur«** je sklenilo za svoje člane urediti svojo biblioteko ter jo z novimi knjigami popolniti. Ker je po mnenju odborov mnogih trgovcev in drugih prijateljev društva, ki imajo knjige, katere nimajo za nje več posebne vrednosti, usojia si podpisani odbor, računajoč na naklonjenost slavnega občinstva našemu društvu, tem potom udano poprositi vsake prijatelje društva, da nam take knjige blagovolijo darovati. S to požrtvovalnostjo ne bodele samo našemu društvu pokazali naklonjenosti, marveč ste tudi lahko prepričani, da bodele s tem storili mnogo za izobrazbo trgovskega stanu, kajti že sedaj imamo bore malo knjig na razpolago, je popraševanje po njih neverjetno veliko. Darovane knjige naj se blagovolijo poslati v »Narodni dom« društveno pisarno, oziroma naj se blagovolijo društvo o tem obvestiti, da ponje pošlje.

— **Narodno slavlje v Ajdovščini-Šturiju** je skončalo tako, kakor je bilo pričakovati, veličastno sijajno. Veselinski odsek je res neumorno deloval, in društva so se z neko posebno zadovoljnostjo odzvala klicu v Ajdovščino na binkoštni ponedeljek. In na ta dan se je okitila naša Ajdovščina in z njo Šturije, ovenčala in trobojujeto se zaplapolale s hiš v znak, da se imajo vršiti sredi divne Vipavske doline, le pote sveta, narodno slavlje, kakršnikoli se malo prireja širom naše domovine. Od vseh strani, z Vipavskega, z Notranjskega, z Goriškega, iz Trsta, s Krasa itd. pa so hiteli ljudje v prelepo našo Ajdovščino od ranega jutra do poznega popoldne. Dasi so se zbirali na nebu oblaki ter pretili izsuti iz sebe dež in točo, vendar niso zadržali občinstva, namenjenega na veliko narodno slavlje v Ajdovščini-Šturiju. Vse, kar je bilo namenjeno tje, vse je prišlo, in tega občinstva je bilo prelepo, impozantno število; tudi oba vlaka, zjutranj in popoldanski, sta privedla s seboj premnogo ljudi. Iz Gorice so došli ob 10. uri pevske in glasbene društvo Sokol in delavsko podporno društvo. Pozdravljali jih je predsednik veselicega odseka, odzdravil je v imenu njih starosta goriškega Sokola dr. Treo. Idrijščanje so došli okoli poludne, za njimi Tržačanje. Med tem časom so se zbrali tudi razna druga društva, katerega se bila priglasiila svojo udeležbo, in ko se poobedovali ter se razvtrstili, je pričel kmalo po 2. uri obhod po Ajdovščini in Šturiju, ki je trajal skoro dve uri. V Šturiju je pozdravil društva župan z občinskim zastopom, odgovoril je dr. Tuma, in ko so prišla v Ajdovščino, jih je nagovoril ajdovski župan, odgovoril pa je Kamaušček iz Trsta. Obhod sam na sebi je bil nekaj veličastnega, toliko društev, toliko zastav, in na čelu njim Sokoli. Prvi je korakal idrijski Sokol. Po vrnitvi se je pričel vsposed veselice, kakor je bil naznanjen. Prvo je nastopilo tržaško društvo »Kolo« ter zapelo »Vrbico«, na to pa je nastopil slavnostni govornik dr. Rudolf Gruntar. Kraju in času primerno — saj se je vršil vsposed na Lavričevem trgu v Ajdovščini — si je izbral njegovo geslo: Vse za omiko, svobodo in napredek ter povdarjal zlasti eminentno važnost omike. Govoril je lepo, prepričevalno in žel zasluženo pohvalo. Izmed društev, ki so nastopila, nam je omeniti poleg itak že znanih tržaških »Kolašev«, katerih ni potreba še posebej hvaliti, tudi pevsko društvo iz Rihemberga-Brji, »Skolj« iz Šmarji, »Nanos« z Goč in pevsko društvo iz Dornberga, katerih proizvajanja so občinstvu vrlo ugajala. Omenjati moramo, da je tudi naše pevsko in glasbeno društvo storilo svojo dolžnost. Kar se tiče nastopa Sokolov, moramo pač dati čast idrijskemu Sokolu, ki je pod vodstvom br. Novaka na bradli in drogu ter proste vaje naravnost krasno izvajal. Na bradli in drogu je nastopalo po 5 idrijskih in 5 goriških Sokolov. Poleg imenovanih dveh sokolskih društev sta se udeležila slavlja tudi prvaški in solkanski Sokol. Po končanem nastopu Sokolov se je razvil živahen ples, drugi ljudje pa so se zabavali po svoje, dokler ni prišel čas odhoda. In ko so se razšli, so nesli s seboj prepričanje, da so doživeli krasen dan, kateri obdrži v živem spominu. Slavlje je bilo divno, impozantno, naj bi doživela naša probujena Vipavska dolina še takih, za prirejenost pa gre vsa čast vsem onim, ki so se tako resno trudili za isto.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Vspreh ni izostal, ta naj jim bo v za-

doščenje.

— **Umetnoobratniška raz-**

stava v Ljubljani se odprla jutri.

Razstava, ki jo priredi avstrijski mu-

zej za umetnost in industrijo, je na-

meščena v »Mestnem domu«.

— **Slovensko trgovsko**

društvo priredi kakor smo že po-

ročali v nedeljo dne 7. t. m. popo-

ldanski izlet v Skofjoliko. Pri tej

priliki ogledali si bomo tamošnje to-

varno za volnene izdelke gosp. Kren-

perja. Po ogledu tovarne je sestanek

v gostilni pri Guzelju kjer bo tudi

naš pevski zbor proizvajal nekaj

pevskih točk. S tem je torej tudi za

zabavo skrbjeno ter se nadejamo,

da se g. člani izleta v obilnem šte-

vilu udeležijo. Vabljeni so tudi prija-

telji društva. Odhod je z nedeljskim

popoldanskim vlakom, ki odhaja iz

Ljubljane ob 1 uri 40 m. Gospode

člane opozarjamo, da je zbirališče na

južnem kolodvoru ob 1 uri 25 m.

— **Odbor društva svobo-**

domiselnih slovenskih aka-

demičkov „Sava“ na Dunaju -

nasnanja, da se vrši za 5. junija na

povedani društveni občni zbor dne

12. junija v restavraciji »Zum

Grundstein« VIII vogal Josefstädter-

strasse in Piaristengasse.

— **Okraden in tepen.** Binko-

stno nedeljo pili so cigani v gos-

tilni g. P. Neki K. delavec pri

zgradbi novega poslopja okrajnega

društva. Škode: št. 12 Janez Mah-

nič 700 K, zavarovan za 600 K, št. 11

Anton Mihelič 4000 K, zavarovan za

1600 K, št. 20 Ivan Čepirila 950 K,

zavarovan za 800 K.

— **Ponesrečil** je v noči od

29. na 30. maja premogar Ignacij

Markuš na progi med Zagorjem in

Trbovljami. Markuš je šel v pijanosti

po relsih. Vlak ga je povozil in takoj

usmrtil.

— **Utonil** je v Kamnici pri

Mariboru pri kopanju v Dravi 19-

letni pisar iz Dunaja Ulrik Zeltwe-

ger. Njegovega trupla še niso našli.

— **Ropariji**, ki vzmernirajo

zadnji čas prebivalstvo na Kranjskem

in Štajerskem okoli Zidanega mostu

in Radeč, pridejo sedaj menda ven-

darte pravici v roke. Orožniki v

Laškem trgu so prijeli par teh ne-

varnih ljudi ter so tudi ostalim na

sledu. Ropariji so vsi oboroženi.

— **Bogati berači.** V popo-

nilo pod tem naslovom objavljene

notice v 117. števil. »Slov. Naroda«

se nam piše: Berač Simon Opačič se je

z rokami plazil iz enega kraja do

drugega. Prišel je na ta način do

Dunaja, Budapešte, v Italijo i. t. d.

Okoli vrata je imel vrvice, na tej je

bila privezana palica, na kateri je

slonela sključena leva noga. Bil je

grozen skopuh, ki bi bil za eno

krono rad po krivem prisegel. Pri-

beračeni denar je posojal na visoke

obresti in tako polagoma obogatel.

Radi krive prislege je bil dvakrat

obsojen, prvič na tri, drugič na se-

dem let težko ječe. Zadnje kazni pa

ni prestal. Umrli je v kaznilnici ko-

perski l. 1896. Ko bi danes živel,

bi bil gotovo še milijonar, po demur

je vedno hrepenel. Na smrtni po-

stelji je izrazil željo, naj se od nje-

govega premoženja prej nič ne prodaja,

dokler ne doseže vrednosti 1 milijon

goldinarjev. Njegov nečak pa je

prelomil poroko in je začel povrače-

vati, kar je pokojni zakrivil, a so-

dnija ga je ustavila. Pokojnik je živel

ves čas svojega življenja v največji

skromnosti.

— **Zborovanje strojar-
skih pomočnikov.** Krajna skupina Ljub-

ljana društva strojar-
skih pomočnikov in pomožnih delavcev v Avstriji pri-

redi dne 7. t. m. v Vetterjevi gostilni

v Florjanskih ulicah št. 6 javen dru-

šten shod.

— **Izpred tukajšnjega po-**

rotnega sodišča. 1) Frančiška

Rak dekla iz Ihana je v noči od 2. na

3. mal. travna v podstrešni spalni sobi

v Trzinu, kjer je za dekle služila svoje

novorojeno dete moškega spola za-
dala. Kakor Frančiška Rak sama pri-

poveduje imela je z nekim premoško-

pom ljubavno znanje in ji je ta tudi

zakon obljubil; ko je pa pri nji zapazil

nasledke tega občevanja, jel se je

ogibati in zgovarjati, da otrok ni nje-

gov. Te misli, kakor tudi skrb za otro-

kovo bodočnost so jo premotile, da je

otroka umorila a pred dejanjem ga je

še sama krstila, na to pa v predpasnik

zavila in ga zaklenila v svoj kovčeg

ker ga je nameravala sama zakopati

na Ihanskem pokopališču; to vse pri-

znava obtoženka sama. Dne 4. malega

travnika je prestevala njena gospodinja

Marija Pavlin svoj denar, in zdelo se

ji je, da ji manjka bankovec za 10 K.

Ze delj časa je sumničila dekle Rak

nepoštenosti in to je dalo povod, da se

je v njeni odsotnosti zaklenjeni kovčeg

odprl, kjer se je našlo v začudenju

navzočih zavito truplo zadušenega

otroka. Našlo se je pa tudi več gospo-

dinji uze-
tih drugih reči kakor beli predpasnik,

1 spodnje krilo, 1 ošpetel, 1 molitveno

knjižico itd. Porotniki so 7 proti 5 glasovi

krivdo detomora

zanikali pač pa jo krivo spoznali pre-

stopka tatvine. Obsojena je bila na 1

mesec zaporaja poostrenejše z 1 postom

na teden. 2) Stefan Pečan, sploh Fer-

jačeve kajzarice sin v Polhovemgra-

du je bil na sumu, da je dne 22. svečana

t. l. v Polhovemgradu neza-

varovan in s slamo kriti kozolec v ka-

terem se je nahajalo 20 stotov sena,

8 stotov šope in 800 prekelj za

nalasč zažgal in tako prouzročil last-

niku Matevžu Gerjotu, posestniku in

krčmarju za 295 K 20 v škodo. Ta

sum je bil po ljudski govorici tem bolj

opravičen, ker se je vedelo, da si nista

bila Gerjol in Pečan v najboljšem pri-

jateljstvu. Pa tudi pri požaru se je

Pečan kaj sumljivo s tem obnašal, da

je rekel Gerjolovi ženi, ko ga je ta od

požara proč podila: »če nimaš dosti,

ti bom pa še bajto zažgal.« Obdolžene

pa tudi ni mogel svojega alibija za ta

kritični čas navesti in je v to svrhu

svoje izpovedbe večkrat predurčal.

Razum jednega glasa so pototniki na

vprašanje, je-li je kriv Stefan Pečan

hudodelstva zažiga zanikali, na kar se

je razglasila oprostila razsodba.

— **Prijeta tatvica.** Mestna po-

licija je prijela večeraj popoldne brez-

poselno dekle Ano Erzenovo iz Kokre,

ki je bila pred 14 dnevi pobe-
gnila iz službe pri gostilničarju Valentinu

Mraku na Marije Terezije cesti št. 16,

in mu odnesla zlato žensko uro in

zlato verižico. Tudi drugod, kjer je

služila Ana Erzenova, je izvršila tat-

vino. Tako je ukradla Ivani Podkraj-

škovi na Sv. Petra cesti št. 18 dve

srajci in tam službujoči česalki Ma-

riji Radičevi tri bluze, dve krili,

srajco in predpasnik branjevki Mariji

Jakobinovi na Starem trgu št. 9 pa

je odnesla za 2 K 70 vin. brešen in

Mariji Koželjevi, uradnikovi ženi na

Sv. Petra nasipu št. 57 pa 2 kroni

in srebra obroček. Policija je nepo-

šteno služkinjo, pri kateri se je našla

le ukradena obleka, izročila deželni

sodnji.

— **Prstan v smeteh.** Stot-

nikova soproga Z. S. je izgubila v

stanovanju zlat prstan z brilantom in

je prstan, ki je bil zavrt v papir, pri-

šel med smeti, katere je potem sme-

tar odpeljal na smetišče v Trnovem.

Prstan so že na smetišču iskali, pa

ga niso našli.

— **Tatvina.** Profesorju Ludo-

viku Snibu na Mahrovi trgovski šoli

je bila v Lassnikovi gostilni iz po-

vršnika ukradena denarnica, v kateri

je imel 20 K. — Oroslavu Bernato-

viču, trgovcu z obleko na Mestnem

trgu št. 5 je neka prodajalka pokradla

več obleke in perila. Ukradeno blago

so našli v kovčegu osumljenke.

— **Za dva šivalna stroja**

ste ogoljufali šivilji A. B. in A. P. agenta

I. Mauserja in J. Černivca. Šivilji

ste stroja, ki ste jih vzeli od

agentov proti plačilu na obroke, ta-

kaj zastavili in sta z denarjem po-

begnili.

— **Tepena natakarica.** Po-

licijski stražnik, ki je patroliral po

noči po Radeckega cesti, je slišal v

bližini vojašnice krik in jok. Prišedši

na lice mesta je dobil natakarico I.

P., ki ji vsa objokana stražniku pri-

povedovala, da sta jo gospodar in

hlapec pretepla, ker je imela v ku-

hinji dva vojaka.

— **Pričakal ga je.** Ivan Ka-

lan, črveljar v Sviljah pri Medvodah,

je v nedeljo zvečer pred Jerškovo

gostilno za nekim drevsom pričakal

Franceta Šusteršiča, delavca v papir-

nici v Medvodah in ga z nožem sunil

trikrat v hrbet in ga nevarno ranil.

Na Šusteršičevo vpitje so prišli fantje

iz gostilne, ki so ga pobrali in nesli

domov, odkoder so ga potem prepe-

ljali v deželno bolnico.

— **Z doma učel** je 2 t. m.

slaboumni Leopold Pibernik, 20 let

star, iz Trojane s svojo štiri leta staro

sestro.

— **Ponočnjaki** so danes po-

noči prevračali stojnice in odstranje-

vati pri gostilnah gostilniška zna-

menja.

— **Z vlaka padel.** Včeraj je

pri osebnem vlaku št. 14 pri izstopu

iz vlaka na južnem kolodvoru padel

z voza na tla Ribard Mihelič iz Za-

gorja in se na glavi in na rokah pre-

cej poškodoval.

— **V blaznico v Feldhof**

so danes zjutraj odpeljali baronico

Schmidburg.

— **Izgubljene reči.** Velik črn

pes je prišel v nedeljo k posestniku

Fr. Šusteršiču na Sveti pri Medvo-

dah. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi

pri imenovanem posestniku.

— **Meteor. mesečno po-**

ročilo. Minoli mesec veliki traven

je bil večinoma hladen in deževen.

— **Opazovanja na toplomeru** dajo

novprek v Celzijskih stopnjah: ob

sedmih zjutraj 109°, ob dveh popo-

ldan 186°, ob devetih zvečer 135°,

tako da znaša srednja dnevna tempe-

ratura tega meseca 143°, za 0,4° nad

normalom. — **Opazovanja na tlako-**

meru dajo 7342 mm kot srednji

zračni tlak tega meseca, za 18 mm

pod normalom. — **Mokrih dni** bilo

je 16, padlo je pa 1222 mm dežja.

— **Med vetrovi** je jugozahodni daleč

presegal druge.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dunaj. borze 4. junija 1903

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4-2% majeva renta	100 40	100 60
4-2% srebrna renta	100 25	100 45
4% avstr. krona renta	100 90	101 10
4% zлата	120 70	120 90
4% ogrska krona	99 45	99 65
4% zлата	120 85	121 05
4% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4% posojilo mesta Spiljeta	100 —	—
4% bos. herc. žel. pos. 1903	101 10	102 10
4% češka dež. banka k. o.	99 60	99 90
4% zast. pis. gal. d. hip. b.	99 60	100 10
4% post. kom. k. o. z	101 —	102 —
10% pr.	107 10	108 10
4% zast. pis. Innerst. hr.	101 —	102 —
4% ogr. centr.	100 50	101 50
4% deželne hranilnice	100 —	100 90
4% zast. pis. ogr. hip. b.	100 —	101 —
4% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 —	101 —
4% češko ind. banke	98 50	99 75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99 50	101 30
4% dolenskih železnice	309 30	311 30
4% pos. žel. kup. 1/4 1/2	101 —	102 —
4% av. pos. za žel. p. o.	170 —	176 —
Srečke od leta 1854 . . .	182 75	184 75
„ „ 1860 1/2 . . .	245 —	249 —
„ „ 1864 . . .	155 —	157 50
„ tizske . . .	275 —	279 —
„ zemlj. kred. I. emisije . . .	270 —	274 50
„ II. . .	255 —	259 50
„ ogrske hip. banke . . .	89 —	90 75
„ srbske a frs. 100 — . . .	119 50	120 50
„ turške . . .	18 75	19 75
Basilika . . .	438 —	441 50
Kreditne . . .	84 25	85 25
Inomoške . . .	74 —	78 —
Krakovske . . .	69 —	73 —
Ljubljanske . . .	54 35	55 35
Avstr. rud. križa . . .	27 —	28 —
Ogr. . .	67 —	71 50
Rudolfove . . .	75 —	77 —
Salcburske . . .	442 —	446 —
Dunajske kom. . .	76 25	77 25
Delnice . . .	682 50	683 50
Žužne železnice . . .	1641 —	1651 —
Državne železnice . . .	667 75	668 75
Avstro-ogrsko bančne del. . .	732 50	734 —
Avstr. kreditne banke . . .	262 —	262 50
Ogrske . . .	670 —	676 —
Živnostenske . . .	382 —	383 —
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	1654 —	1660 —
Alpinske montan . . .	471 —	472 —
Praske želez. ind. dr. . .	385 —	390 —
Rima-Murányi . . .	352 —	354 —
Trboveljske prem. družbe . . .	152 —	158 —
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	—	—
Češke sladkorne družbe . . .	—	—
Vainite . . .	11 31	11 35
C. kr. cekin . . .	19 06	19 08
20 franki . . .	23 44	23 62
20 marke . . .	23 94	24 —
Sovereigns . . .	117 20	117 35
Marke . . .	95 25	95 45
Laški bankovci . . .	252 75	253 75
Rubli . . .	—	—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 4. junija 1903.

Termin.	za 50 kg	K	7 54
Fšenica za oktober . . .	50	6	62
Rž „ oktober . . .	50	6	33
Kornuza „ junij . . .	50	6	33
Oves „ avgust . . .	50	6	39
„ oktober . . .	50	6	45

Effektiv.

Mirno, nespremenjeno.

Kufeke-jeva

NAJBOLJŠA HRANA ZA ZDRAVE IN
V ČREVH BOLNE OROKE
moka za otroke

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 25. maja: Marija Sterniša, dnarica, 73 let, Sepsis chron.
Dne 28. maja: Valentin Stern, črevljar, 49 let, jetika.
Dne 29. maja: Matevž Jauhar, gostač, 72 let, Paralysis cordis.
Dne 30. maja: Frančiška Prelogar, kuharica, 40 let, Ulcera intest.
V hiralnici:
Dne 24. maja: Ivan Razinger, gostač, 24 let, Idiotismus. — Friderik Stupica, marker, 28 let, Paranoia.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306'2. Srednji zračni tlak 736'0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
3. 9. zv.	731 0	18 6	brezvev.	oblačno	
4. 7. zj.	731 0	16 0	sl. svzhod	oblačno	
„ 2. pop.	731 4	17 6	sr. svzhod	dež	

Srednja včerajšnja temperatura 18'6°, normale: 16'3°. Mokrina v 24 urah: 5'3 mm.

Prevzeti želim kako gostilno v Ljubljani

ali na deželi na račun.
Ponudbe prosim na upravnštvo „Sl. Naroda“ pod: „na račun“. (1470-2)

V trgovino mešanega blaga se sprejme povsem izurjena

prodajalka

zanesljiva in z dobrimi spričevali. Plača po dogovoru, vstop 1. julija. Ponudbe pod „M. 14“ na upravnštvo „Slov. Naroda“. (1453-3)

Šivilja

za vsakovrstne obleke se priporoča v delo. (1513-1)

A. Štampfel
vas Nerajc št. 10 pri Črnomlju.

Prodajalka

za trgovino z mešenim blagom, dobro izurjena v manufakturni stroki, zmožna slovenskega in nemškega jezika, vrla in izvrstna prodajalka, samostojna v računstvu, se sprejme s 1. julijem. Služba trajna, prednost imajo one, ki službe ne menjavajo. (1509-1)

Sprejme se tudi pod ugodnimi pogoji

učenka

katera ima sposobnost in veselje do trgovine. — Ponudbe pod I. V. R. Sveti Križ poleg Kostanjevice.

Aleksandrov

Pesmi in romance

Elegantno opremljena knjiga s portretom in avtografom pesnika in uvodom iz peresa dr. Ivana Prijatelja.

Cena:

Ukusno broš. K 3'50, po pošti K 3'70, v izvorni platneni vezbi K 5'—, po pošti K 5'20.

Založil: (129)

Lav. Schwentner
v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5' uri zj. osebni vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, L'psko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I in II. razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega. Inomosta, Franzensfeste, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyr, Linc, Budjevice, Plzina, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prago, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osebni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 52 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1)

Medosežne briljantne črne jeklene

Savonnet-remontoir-ure, dvojnat krite s trojnimi briljant-črno-jeklenimi pokrovi, z jako finimi, točnimi kolesi (triletno realno jamstvo), s patent notranjo uravnavo kazalnikov, s kakor opal se bliščečo fondat-cifrenko, okraj, kazalniki, obod in kronica so iz prístnega double-zlata. Te ure so vsled svoje elegantne opreme jako priljubljene in vsakdo jih rad nosi.

Cena z zavijem gld. 6.—.

Briljant-črne-jeklene damske ure, odprte, v jako fini izpeljavi, gld. 7.—. K tem uram primerne gosposke in damske verižice iz double-zlata z obeskom gld. 1'50. Prístna niklasta remontoir-ura gld. 3.—. Prístna silberin-remontoir-ura z dvojnimi pokrovi gld. 5'50. (1326-3)

Razpošilja se po poštne povzetju. Neugajajoče se zamenja ali se denar vrne, zatorej ni rizike.

JOŽEF SPIERING, Dunaj, Postgasse št. 2 w.
Velik ilustrovan cenik ur, verižic, prstanov itd gratis in franko.

Služba tajnika

za slovenski odbor vseslovenske umetniško - obrtne razstave v Peterburgu se razpisuje.

Kompetenti pošljejo najljubše prošnje podkrepjene z dokazi sposobnosti ter svoje pogoje na podpisane. Znanje ruskega jezika daje prednost. (1499-3)

Za odbor:

Jos. Lenarčič,

Vrhnika.

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično-farmaceutičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprte ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin. (1372-6)

Piccolijeva železnata vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim vspehom. Poliliterska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomočani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogram-ska steklenica, pasteurizovana K 1'30.

Zunanja naročila po poštne povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

Najboljše spanje

z blaženim čutom v želodec podeli zvečer požirek Klauer-Jevega

„Triglava“.

Edino pristen pri (11-125)

Edmund Kavčič-u

v Ljubljani, Prešernove ulice
v steklenicah po K 4—, 2'20 in 1'20.

Večjo množino smerekovega in hrastovega

lesa

v hloh, deskah in zemeljskih ima na prodajo (1437-5)

Jakob Belec

v Zgor. Otoku na Gorenjskem.

Likalnik na špirit!

Postavno zavarovano.

Elegantna izpeljava, fino poniklan.

Plamen se da urejevati. 3'745-4

Brez dohta. Absolutno brez nevarnosti.

Pojasnila o likalniku „Sonno“ in kuhalniku na špirit „Oeconom“ brezplačno.

Johannes Heuer

Dunaj IV., Mühlgasse 3.

Noe iznašel je vino sladko,
Cvek pa le brinovec kuha samo.
Vince ga upijani, kdor se mu vda,
a brinovec ozdravi, če mačka ima.

Nov živinski semenj

v Ilirski Bistrici

vršil se bode dne 8. junija t. l.

Dovoljena sta dva nova semnja, ki se bosta vršila vsako leto in sicer: I. prvi ponedeljek meseca junija, II. prvi ponedeljek po malem šmarnu.

Županstvo Ilir. Bistrica na Notranjskem.

Posebni vlak v Postojno

priredi

„Ljubljanski Sokol“

dne 14. t. m.

o priliki razvitja zastav „Sokola“ in čitalnice v Postojni.

Vožne cene tja in nazaj: III. razred K 3'—, II. razred K 5'—.

Ustoppina v jamo samo 1 K.

Vdeležniki naj se blagovolijo zgledati do te sobote v Šešarkovi trafiki v Šelenburgovih ulicah. (1514-1)

Mannesmann-ove cevi

vsake vrste

kakor tudi celotne droge za električno razsvetljavo in napeljevanje toka, dalje strelovođe, strebriče za kažipote i. t. d. izdelujejo

Nemško-avstr. tovarna za Mannesmannove cevi
v Komotavi, na Češkem. (437-17)

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1,000.000.—

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in ekskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in novčujoče zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Ekompit in inkasso menic. Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzigaja. (2975-77)

Promet s čeki in nakaznicami.